

Sociale Raad Tilburg

Sociale Raad Tilburg
Spoorlaan 444
5038 CH Tilburg

Gemeente Tilburg
College van Burgemeester en Wethouders
T.a.v. wethouder mevr. M. Hendrickx
Postbus 90155
5000 LH Tilburg

Tilburg, 2 september 2020

Betreft: Advies "Verordening Jeugdhulp gemeente Tilburg 2021"
Kenmerk: 20/024

Geachte wethouder Hendrickx,

Hierbij ontvangt u het door u gevraagde advies over de "Verordening Jeugdhulp gemeente Tilburg 2021".

Algemeen

Deze nieuwe verordening Jeugdhulp 2021 betreft een paar taalkundige en technische wijzigingen en een viertal inhoudelijke wijzigingen waar wij graag op reageren en advies over uit brengen.

1. Gebruikelijke / bovengebruikelijke zorg

De bepalingen betreffende gebruikelijke / bovengebruikelijke zorg zijn uit de verordening Jeugdhulp verwijderd. U geeft daarbij aan dat er niet meer alleen naar de beperkingen van de jeugdigen gekeken moet worden, maar naar het hele gezin en naar de aanwezige draagkracht van het gezin en het sociale netwerk. Op basis daarvan wordt besloten welke hulp en ondersteuning nodig is.

De Sociale Raad Tilburg heeft hier een aantal overwegingen bij.

- Het bieden van maatwerk is in Tilburg het uitgangspunt en het is vanzelfsprekend dat daarbij gekeken wordt naar de gehele situatie van de jeugdige en het gezin. Het is goed om de benodigde hulp en ondersteuning af te stemmen op de precieze hulpvraag en daarbij de draagkracht van het gezin mee te nemen in de overwegingen. Dit kan echter ook betekenen dat er meer zorg en ondersteuning nodig is in een bepaalde situatie dan volgens de huidige criteria van gebruikelijke en bovengebruikelijke zorg vastgesteld zou zijn.
- Ouders willen graag zelf voor hun kinderen zorgen en zijn bereid meer dan het gebruikelijke te doen voor hun kinderen. Velen zullen over hun eigen grenzen heengaan om hun kind(eren) te helpen. Als zij aan de bel trekken en aangeven dat er iets nodig is, moet dat zeer serieus genomen worden. Maatwerk leveren betekent dat de jeugdige en het gezin zich zullen herkennen in de oplossing. Als dat niet het geval is, is het zinvol om het gesprek met elkaar voort te zetten totdat er een passende oplossing is.
- Als ouders het niet eens zijn met de geboden oplossing dan kan men in bezwaar gaan. Dit betreft echter vaak gezinnen met een zware en intensieve zorgtaak. Het indienen van een aanvraag met alle gesprekken die daarbij horen is vaak al een moeilijke en emotionele stap. Veel ouders ervaren het vragen om hulp voor hun kind(eren) of gezin als een vorm van ouderlijk falen. Dan betekent bezwaar indienen niet alleen weer een extra procedure aangaan waarvan de uitkomst niet zeker is, maar ook

een conflict aangaan met een voor veel burgers onpersoonlijke en ongrijpbare overheid. Velen hebben daar letterlijk de energie niet (meer) voor en zien om die reden af van bezwaar, dit terwijl het hun recht is en een kans om tot een andere oplossing te komen. Vanuit dat besef mag van medewerkers van de Toegang verwacht worden dat zij zich maximaal inspinnen om tot overeenstemming te komen met de jeugdige en zijn/haar ouder.

De SRT adviseert u steeds met de jeugdige en de ouders te bespreken of zij tevreden zijn met de geboden oplossing en hen een helpende hand te bieden als zij bezwaar willen maken. Daarbij kan gewezen worden op de onafhankelijke cliëntondersteuners/meedenkers, maar van belang is om, als dat nodig is, te verwijzen naar gekwalificeerde juridische hulp.

- Er zijn gezinnen die noodgedwongen keuzes hebben moeten maken om thuis voldoende zorg te kunnen bieden. Denk daarbij aan ouders die minder zijn gaan werken omdat de thuissituatie dit vereiste. Dit offer dat zij brengen mag niet automatisch tot de conclusie leiden dat deze oplossing binnen de draagkracht van het gezin valt en dus niet meer meegenomen wordt bij de vraag om hulp en ondersteuning. Op deze manier zouden oplossingen die inwoners noodgedwongen zelf hebben moeten vinden, leiden tot het verlies van rechten op voorzieningen.

- Bij het onderzoeken en bepalen van de hulp en ondersteuning die nodig is, moet ook onderzocht worden of de geboden oplossing op langere termijn houdbaar is en het moet een integrale aanpak zijn. Ouders die minder gaan werken, verliezen bijvoorbeeld een gedeelte van hun inkomen en dit kan weer tot financiële problemen leiden. Er moet expliciet aandacht zijn voor mogelijke overbelasting van de overige gezinsleden en voor de effecten op andere kinderen in het gezin. Ook hier geldt weer dat preventie van belang is. Een eenvoudiger maar niet adequate oplossing kan leiden tot een zwaardere belasting van de betrokkenen en op langere termijn tot een complexere hulpvraag.

- Sommige kinderen en jeugdigen komen eigenlijk in aanmerking voor WLZ. Wij ontvangen signalen dat men terughoudend is om een WLZ-indicatie voor hen af te geven omdat het jonge kind nog in ontwikkeling is. Wij onderschrijven dat het van belang is rekening te houden met het ontwikkelingsperspectief en dat er dus soms kansen op verbetering zijn maar tegelijkertijd zijn er situaties waar een WLZ op zijn plaats is.

WLZ wordt niet afgegeven door de gemeente, maar zij dient zich wel bewust te zijn van dit gegeven en er moet voorkomen worden dat deze kinderen tussen wal en schip vallen. Een cliënt mag nooit zonder ondersteuning komen. Veelal kan overbruggingszorg ingezet worden vanuit de gemeente. De signalering dat er in een situatie mogelijk sprake is van een WLZ-vraag zou moeten leiden tot een gesprek tussen gemeente en zorgkantoor om samen te zorgen dat de benodigde zorg geregeld wordt.

- Door de coronacrisis is de druk in veel gezinnen opgelopen. Sommige mensen blijken zich beter dan verwacht te kunnen redden, bij anderen echter lopen de problemen snel op. Er zijn meer problemen en spanningen in gezinnen, er is een oplopende werkloosheid, die allereerst de kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt zoals jongeren, vrouwen en mensen met een lage opleiding treft, armoede neemt toe. Dit zal leiden tot meer hulpvragen. De Sociale Raad Tilburg adviseert deze ontwikkelingen mee te nemen in de uitvoeringsplannen en hierop voor te sorteren door meer middelen en geld beschikbaar te stellen voor de sociale basis zodat vragen snel opgepakt kunnen worden en meer fte's voor de Toegang om zo binnen een redelijke termijn hulpvragen af te kunnen handelen.

- In eerdere adviezen hebben wij ook al gewezen op het spanningsveld tussen maatwerk en duidelijkheid voor inwoners waar zij recht op hebben. Dit spanningsveld wordt eerder groter dan kleiner en wij adviseren u veel aandacht te besteden aan de communicatie met jeugdigen en ouders zodat voor hen snel duidelijk is welke hulp en ondersteuning zij kunnen ontvangen.

- Niet iedere inwoner zal zelf aan de bel trekken als het niet helemaal goed loopt en soms is men zo druk bezig om het thuis allemaal draaiende te houden dat er geen ruimte meer is om dit ter sprake te brengen. Daarom adviseren wij dat medewerkers van de Toegang steeds actief aan inwoners vragen of het thuis allemaal lukt en of er voldoende zorg en ondersteuning aanwezig is.

- De Sociale Raad Tilburg adviseert om medewerkers van de Toegang zorgvuldig te instrueren en hen voldoende tijd te geven om deze gesprekken met inwoners te kunnen voeren. Breder naar de situatie van de jeugdige kijken, kost uiteraard meer tijd. Het is echter niet voldoende dat de Toegang zegt dat de medewerker meer tijd krijgt. Het gaat er om dat de medewerkers van de Toegang zelf werkelijk ervaren dat ze in tijd en ruimte gefaciliteerd worden om ook echt het goede gesprek te kunnen voeren.

- De medewerkers van de Toegang moeten voorzien zijn van een ter zake doend beoordelingskader om deze afwegingen zorgvuldig te kunnen maken. Voor de Sociale Raad Tilburg moeten daarin onder andere bovengenoemde punten opgenomen worden: overbelasting van ouders, ouders herkennen zich in de oplossing, effecten op andere kinderen, duurzaamheid van de oplossing, effecten op andere levensgebieden.

Ervaringsdeskundigen

De Sociale Raad Tilburg hecht veel belang aan de inzet van ervaringsdeskundigen. In ons advies "Het cement tussen de tegels, Advies over inzet van ervaringsdeskundigheid" gaan we in op de waarde en het belang ervan en geven we aan hoe de inzet en de positie van ervaringsdeskundigen verbeterd kan worden. Jeugdigen zelf, ouders, verzorgers, broers en zussen of naaste familieleden kunnen beter en preciezer vertellen wat een dergelijke grote zorgvraag betekent in een gezin.

Wij adviseren gebruik te maken van hun ervaringen en deskundigheid en hen te vragen mee te denken over bijvoorbeeld het beoordelingskader.

Tevens adviseren wij betaalde banen te creëren voor ervaringsdeskundigen en hen een rol van betekenis te laten spelen in de gesprekken met inwoners met een hulpvraag en binnen de Toegang als organisatie.

2. Inhoudelijke toets na verwijzing binnen het medisch domein

In artikel 3.2 zijn lid 2 en 3 toegevoegd om het mogelijk te maken een inhoudelijke toets uit te voeren voor aanvragen jeugdhulp na verwijzing binnen het medische domein. Uit de mondelinge toelichting die wij hebben ontvangen, wordt duidelijk dat het niet de indicatie door het medisch domein betreft maar een toets op de verwijzing en de invulling van de zorg.

De Sociale Raad Tilburg onderstreept dat een indicatie door een medicus nooit beoordeeld kan en mag worden door een medewerker van de Toegang. Als er aanleiding is om de invulling van de zorg door de zorgaanbieder te toetsen, is het goed dat die mogelijkheid er is.

3. Tegengaan van oneigenlijk gebruik en fraude

In artikel 5.2 zijn de leden 5 t/m 8 aan de verordening toegevoegd naar aanleiding van de motie 'Zorggeld = Zorggeld. Voorkomen van het oneigenlijk gebruik van zorggeld, waaronder zorgfraude'.

De Sociale Raad Tilburg onderschrijft de zorg die uit deze motie spreekt en de doelstelling ervan, namelijk bewerkstelligen dat zorggeld ook echt aan zorg besteed wordt.

Wij vinden het van belang dat de nodige maatregelen genomen worden om oneigenlijk gebruik van voorzieningen te voorkomen en op te sporen. Het is duidelijk dat het college hier al actief aan werkt, maar het zal steeds vragen om alertheid en aanpassingen van beleid en uitvoering.

Er zijn twee aandachtspunten hierbij die wij u mee willen geven:

1. De Sociale Raad Tilburg vindt het van belang dat het voor kleine zorgaanbieders mogelijk blijft om hun zorg aan te bieden. Als er veel eisen gesteld worden en de bureaucratie toeneemt, wordt het voor kleine aanbieders lastiger. Grote organisaties hebben hiervoor meer mogelijkheden.

Kleine aanbieders zijn voor de Sociale Raad Tilburg een belangrijk onderdeel van het zorgaanbod. Enerzijds omdat zij vaak een andere werkwijze hebben, bijvoorbeeld kortere lijnen en een gespecialiseerd aanbod, anderzijds omdat inwoners keuzemogelijkheden moeten hebben zodat zij kunnen kiezen voor zorg en zorgverleners waar zij een klik mee hebben en zich het best door geholpen voelen. Een divers aanbod is van belang.

2. Daarnaast vragen wij u steeds zorgvuldig te blijven kijken naar zaken die fout gaan. Er is soms duidelijk sprake van bewuste fraude maar er zijn ook situaties waarin het soms niet goed verloopt en er geen opzet in het spel is. Ook daar moet aandacht voor zijn en blijven.

4. Vast maandloon PGB

Op de valreep is er nog een verandering toegevoegd aan de Verordening Jeugdhulp 2021, namelijk het gebruik maken van een vast maandloon door PGB-zorgverleners is niet meer toegestaan.

De Sociale Raad Tilburg onderschrijft uiteraard dat hulp en ondersteuning zorgvuldig ingezet moet worden en dat alleen voor geleverde zorg facturen geschreven worden.

Voor inwoners die gebruik maken van een PGB betekent dit echter een verzwaring van hun taken en verantwoordelijkheden. Als Sociale Raad Tilburg vinden wij het van belang dat er een keuze mogelijk blijft tussen ZIN en PGB. Als er meer taken en verantwoordelijkheden bij de PGB-houder belegd worden, betekent dit ook dat inwoners eerder niet in aanmerking komen voor een PGB. Er worden immers en terecht PGB-vaardigheden vereist. Wij vinden het echter van belang dat deze niet zodanig uitgebreid worden dat het voor veel Tilburgers niet meer haalbaar is om deze uit te voeren waardoor voor hen een PGB feitelijk niet meer mogelijk is.

De Sociale Raad Tilburg adviseert het PGB toegankelijk te houden voor Tilburgers die hier graag gebruik van willen maken. We onderschrijven dat er vaardigheden vereist mogen en moeten worden, maar de bureaucratie en procedures moeten zo beperkt mogelijk blijven.

Mocht u naar aanleiding van dit advies nog vragen hebben dan horen wij die graag. Wij zijn altijd bereid met u hierover in gesprek te gaan.

Hoogachtend,
namens de Sociale Raad Tilburg,

Dion van den Berg,
Voorzitter Sociale Raad Tilburg.